

Analiza rynku usług księgowych on-line

Rynek: Księgowość internetowa Obszar: Cała Polska

2012

- 1. Struktura rynku usług księgowych w Polsce**
- 2. Trendy rynkowe**
- 3. Struktura cenowa usług**
- 4. Możliwe kierunki rozwoju**

W analizie wykorzystano fragmenty raportu „Księgowość mikro i małych firm w Polsce 2011” przeprowadzonego na przełomie 2010 i 2011 roku przez portal infakt.pl we współpracy z firmą badawczą „4P Research Mix” <https://www.small-business-dna.pl/>.
Dziękujemy firmie infakt.pl za udostępnienie danych statystycznych aktualizujących niniejszy dokument.

Opracowanie: Fundacja Rozwoju Biznesu „STARTER”
Kontakt: Dariusz Graczyk,
dariusz.graczyk@fundacjastarter.org.pl

Warszawa, styczeń 2012

INFOGRAFIKA

1,7 MLN

**W POLSCE AKTYWNI
DZIAŁA 1 716 300
MIKRO, MAŁYCH I
ŚREDNICH FIRM**

**94,8% TO INDYWIDUALNE
DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE**

OBŚLUGIWANE PRZEZ

42718

FIRM KSIĘGOWYCH

= 2000

**JEDNO BIURO
RACHUNKOWE OBSŁUGUJE
ŚREDNIO
21,14
KLIENTÓW**

**371 952 FIRM KORZYSTA JUŻ
Z USŁUG KSIĘGOWOŚCI ON-LINE**

CZYLI CO PIĄTĄ FIRMĄ KORZYSTA Z KSIĘGOWOŚCI ON-LINE

**CO ROKU POJAWIA SIĘ
PONAD**

35 TYSIĘCY

**NOWYCH POTENCJALNYCH
KLIENTÓW**

**400 MLN PLN
WYNOŚIŁA WARTOŚĆ RYNKU
USŁUG KSIĘGOWYCH ON-LINE
W 2011 ROKU**

**2 MLD PLN
BĘDZIE WYNOŚIĆ W
2015 ROKU**

USŁUGI KSIĘGOWE ON-LINE W POLSCE

INFOGRAFIKA DO ANALIZY RYNKU USŁUG KSIĘGOWYCH ON-LINE

2012

 STARTER
FUNDACJA ROZWOJU BIZNESU
WWW.FUNDACJASTARTER.ORG.PL

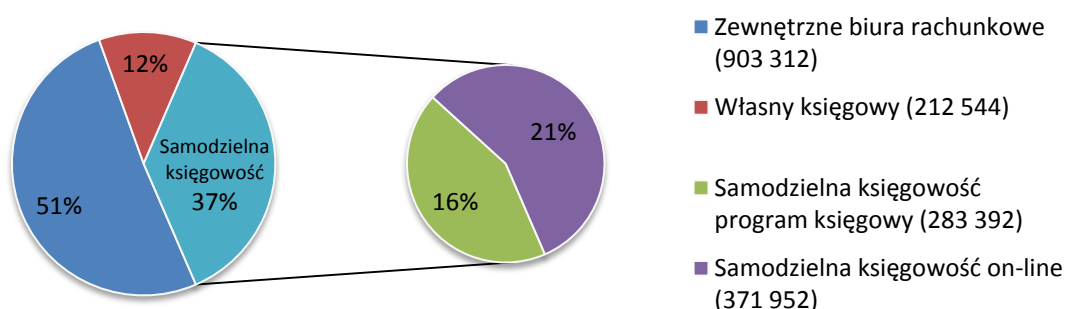
1. Struktura rynku usług księgowych w Polsce

Według danych GUS za I kwartał 2011 r., w Polsce działało 42 718 podmiotów prowadzących usługi w zakresie księgowości (według PKD). Stowarzyszenie Księgowych w Polsce ma ok. 21 000 członków, a według danych Ministerstwa Finansów na dzień 24 maja 2011r. certyfikat księgowego posiada 50 800 osób.

W trakcie badań przeprowadzonych w ramach projektu Small Business DNA (<https://www.small-business-dna.pl>), 51% mikro i małych firm korzysta z usług zewnętrznych biur rachunkowych, 12% zatrudnia księgowego, natomiast 37% przedsiębiorców samodzielnie prowadzi swoją księgowość, z czego 9% wykorzystuje do tego aplikacje on-line ze wsparciem księgowych, a kolejne 12% przedsiębiorców ma zamiar przejść na księgowość on-line w ciągu najbliższego roku.

Biorąc pod uwagę strukturę liczby i rodzaju firm w Polsce (aktywnych, dane GUS - 1716,3 tys. firm zatrudniających do 9 osób, 54,9 tys. firm małych zatrudniających od 10 do 50 pracowników oraz 16,3 tys. firm średnich zatrudniających od 50 do 250 pracowników), struktura korzystania z usług księgowych przedstawia się następująco:

Struktura usług księgowych w Polsce

Z powyższego podziału można wyciągnąć następujące wnioski:

- zarysowująca się wyraźna przewaga w prowadzeniu samodzielnej księgowości on-line (57% podmiotów) kosztem samodzielnej księgowości opartej o programy księgowe (43% podmiotów)
- stosunkowo wysoki odsetek prowadzenia rachunkowości przez zewnętrzne biura (51%), co daje informację zarówno o sile konkurencji jak i pośredniej wielkości potencjału rynkowego usług on-line

Biorąc pod uwagę liczbę podmiotów świadczących usługi rachunkowe oraz porównując te dane z liczbą firm obsługiwanych bezpośrednio przez biura rachunkowe otrzymujemy liczbę średnio 21,14 firm (mikro i małych) przypadających na jedno tradycyjne biuro rachunkowe.

Interesująco sytuacja wygląda w przypadku usług księgowych on-line, gdzie na 9 wiodących serwisów przypada łącznie 371 952 firm, co daje średnio 41 323 firm obsługiwanych przez jeden serwis. Oczywiście firmy nie rozkładają się równomiernie – 3 głównych graczy na rynku obsługuje około 170 tys. firm (45%), czyli blisko połowę. Pozostała część rynku (55%) jest podzielona pomiędzy małych graczy oraz jest celem agresywnych kampanii marketingowych dużych serwisów.

Na uwagę zasługuje bezpośredni potencjał wzrostu wynikający z możliwości przejmowania dotychczasowych użytkowników tradycyjnych programów w liczbie ponad 283 tys. podmiotów oraz stosunkowo stabilny i ciągły wzrost liczby firmy, charakteryzujący się dynamiką od 2% (2008 przed kryzysem) do 0,5% (2010 rok, dane GUS), co daje liczbę ok. 8,9 tys. firm zakładanych w ciągu roku, a jednocześnie potencjalnych klientów usług księgowości on-line. W przypadku usług księgowych on-line potencjalnymi klientami są również istniejący klienci, którzy likwidują swoją działalność i oferowane im są usługi przechowywania danych

Porównując udział procentowy poszczególnych typów usług do ilości zakładanych nowych i firm i przyjmując założenie, że nie będzie się on zmieniał na korzyść usług on-line, otrzymujemy następującą ilość możliwych do pozyskania firm w ciągu roku:

- a) zewnętrzne biura rachunkowe (4558)
- b) własny księgowy (1072)
- c) samodzielna księgowość (3306)

Powyższe wartości są dla obecnej dynamiki przyrostu liczby firm (0,5%). W miarę ożywiania się gospodarki liczba nowo zakładanych firm zacznie rosnać, a co za tym idzie zwiększy się liczba potencjalnych klientów. W przypadku dynamiki na poziomie 2 % (35424 nowo zakładanych firm), będzie to już odpowiednio:

- a) zewnętrzne biura rachunkowe (18066)
- b) własny księgowy (4250)
- c) samodzielna księgowość (13106)

czyli jak widać zwiększenie dynamiki wzrostu o 1,5% skutkuje ponad 400% przyrostem liczby nowo zakładanych firm.

Powyższe dane świadczą z jednej strony o pewnej stabilności dopływu potencjalnych nowych klientów, a z drugiej strony o bardzo dużej wrażliwości rynku na sytuację gospodarczą Polski i możliwości dużych koniunkturalnych wahań popytu.

Należy również pamiętać, że istniejące tradycyjne biura rachunkowe również mogą przekształcać swoją działalność, oferując w coraz większym stopniu dostęp do swoich systemów on-line oraz możliwość zdalnego przekazywania dokumentacji, co w przypadku niektórych typów działalności i w szczególności rynków lokalnych będzie decydowało o przewadze konkurencyjnej takich biur.

2. Trendy rynkowe

Na potrzeby niniejszego opracowania skorzystano z danych z badania „Księgowość mikro i małych firm w Polsce 2011” przeprowadzonego na przełomie 2010 i 2011 roku przez portal infakt.pl we współpracy z firmą badawczą „4P Research Mix” wśród małych i średnich firm.

Przeprowadzone badania zarówno sygnalizują pewne problemy, na które natykają się przedsiębiorcy w trakcie współpracy z firmami księgowymi, jak też obrazują kształtowanie się nowych trendów związanych ze zmianami generacyjnymi – zwiększającemu się odsetkowi ludzi młodych zakładających własne firmy, a co za tym idzie bardziej skłonny szukać i akceptować nowe technologie i nowoczesne rozwiązania. Istotny jest również fakt, że młodzi przedsiębiorcy są pokoleniem wychowanym wśród e-usług, a więc również w sferze działalności gospodarczej będą oczekiwać ułatwień związanych z ich stosowaniem.

Raport wymienia wiele problemów scharakteryzowanych przez przedsiębiorców. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje uznanie za najbardziej uciążliwe konieczności dowozu dokumentów do biur księgowych (60% respondentów). Pozostałe istotne uciążliwości to np. brak lub niski poziom doradztwa w zakresie optymalizacji kosztów (42% respondentów), konieczność prowadzenia równoległej ewidencji księgowej w firmie (30% respondentów), brak wcześniejszej informacji o wysokości podatku (29% respondentów) oraz brak odpowiedzialności ze strony biura za ewentualne błędy w ewidencji i potencjalne kary ze strony US lub ZUS (27% respondentów). Odpowiedzi te wskazują jak wiele sfer współpracy z biurami księgowymi jest postrzegane przez przedsiębiorców negatywnie.

Zmiany generacyjne wśród przedsiębiorców powodują z jednej strony wzrost zapotrzebowania na nowoczesne rozwiązania, a drugiej początki dynamicznego rozwoju rynku serwisów i aplikacji do prowadzenia księgowości on-line. Jednocześnie obserwowana jest stopniowa zmiana charakteru i specyfika zawodu księgowego, który zaczyna powoli odsuwać się od czystej buchalterii – gdyż tą realizują za niego systemy informatyczne, a zaczyna przybliżać się ku roli konsultanta-doradcy, służącego wsparciem firmom w kwestiach podatkowych, prawnych, optymalizacji kosztów, ubezpieczeń i innych.

Zmiany technologiczne na rynku księgowości można pośrednio porównać do zmiany na rynku usług bankowych sprzed kilku lat, gdzie pojawienie się rozwiązań bankowości on-line diametralnie zmieniło strukturę usług bankowych spychając bankowość tradycyjną, oddziałową do roli drugorzędnej – swoistego zaplecza usług internetowych. W przypadku księgowości on-line i właściciela firmy przynosi mu ona podobne do bankowości on-line korzyści, a w szczególności obniżenie kosztów, zwiększenie dostępności informacji oraz oszczędność czasu. Z tego też powodu można z dużą dozą pewności stwierdzić, że rola księgowości on-line (czyli zarówno popyt na tego typu usługi, jak i ich podaż) będzie systematycznie rosła.

Poniżej omówione są bezpośrednio wyniki cytowanego wcześniej raportu o księgowości.

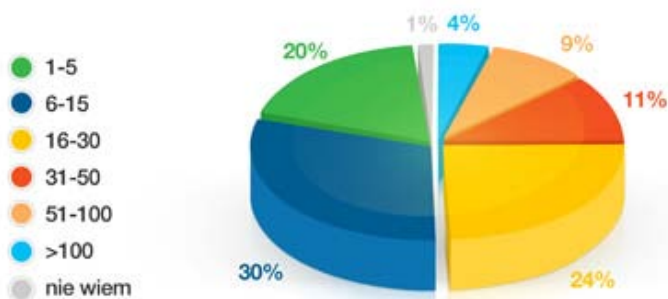
Celem przeprowadzenia badania było uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania:

- a) Jak wygląda księgowość w mikro i małych firmach?
- b) Jakie formy rozliczania się z fiskusem preferują mali przedsiębiorcy?
- c) Jak często prowadzą swoją księgowość samodzielnie?
- d) Jakie narzędzia wybierają do rozliczania swoich firm?

W badaniu wzięło udział 450 przedsiębiorców, reprezentujących firmy zatrudniające od 0 do 49 osób z terenu całej Polski. Wśród ankietowanych były osoby prowadzące działalność gospodarczą, właściciele i współwłaściciele firm, prezesi, członkowie zarządu oraz dyrektorzy generalni i zarządzający. W niektórych pytaniach ankietowani mieli możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi.

Czas realizacji badania: 15 grudnia 2010 – 17 stycznia 2011
Metoda: Wywiady internetowe wypełniane samodzielnie (CAWI)

Średnia liczba faktur kosztowych w miesiącu

Źródło: inFakt.pl i 4P research mix

Podstawa: cała próba N=450

Zdecydowana większość firm generuje stosunkowo niedużo dokumentów kosztowych w miesiącu – 50% firm poniżej 15 dokumentów miesięcznie. Może to świadczyć zarówno o nieznajomości przepisów i możliwości odliczania kosztów działalności firmy, jak też o niewielkiej skali działania większości podmiotów.

Rozliczanie z podatku VAT

Źródło: inFakt.pl i 4P research mix

Podstawa: cała próba N=450

69% firm rozlicza się z podatku VAT miesięcznie, co implikuje konieczność wystawiania większej ilości dokumentów-deklaracji w stosunku do metody rozliczeń kwartalnie. Jest to korzystne z punktu widzenia usług księgowych, gdyż daje podstawy do stosowania wyższych stawek. 10% podmiotów nie jest płatnikami VAT, co może zarówno dotyczyć firm zwolnionych z obowiązku VAT przedmiotowo jak i podmiotowo.

Rozliczanie na podstawie...

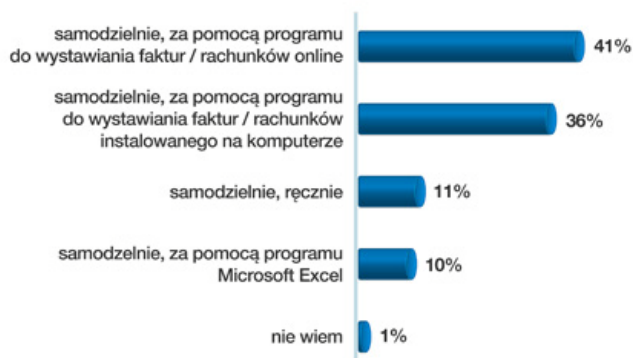

Źródło: inFakt.pl i 4P research mix

Podstawa: cała próba N=450

Ponad 3/4 firm rozlicza się w oparciu o księgę przychodów i rozchodów i jest to jednocześnie najpopularniejsza forma prowadzenia księgowości wśród mikro i małych firm, związana ściśle z najbardziej popularną formą prawną jaką jest jednoosobowa działalność gospodarcza.

Wystawianie rachunków / faktur

Źródło: inFakt.pl i 4P research mix

Podstawa: cała próba N=450

41% respondentów deklaruje korzystanie z programów on-line do księgowości w celu wystawiania faktur, natomiast pozostałe 58% robi to pośrednictwem programu (36%), ręcznie (11%) lub w MS Excel (10%). Wysoki odsetek (21%) wystawiających faktury ręcznie może wynikać zarówno z niewielkiej ich liczby, prowadzenia ewidencji w formie ksiąg papierowych, rozliczania się ryczałtem, bądź ostatecznie w wyniku bariery technologicznej w korzystaniu z bardziej zaawansowanego oprogramowania.

Prowadzenie księgowości...

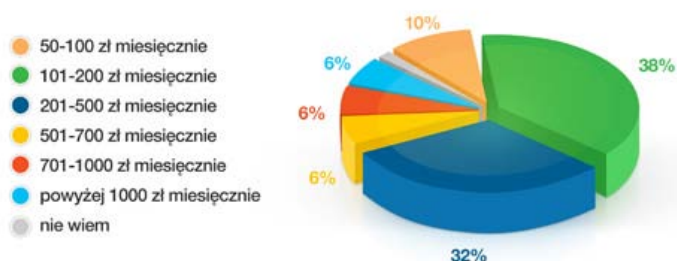

Źródło: inFakt.pl | 4P research mix

Podstawa: cała próba N=450

51% respondentów zleca prowadzenie księgowości zewnętrznemu biur rachunkowemu. Jedynie 9% respondentów korzysta z aplikacji on-line, a jednocześnie 28% korzysta z programu lub wystawia faktury ręcznie. Stosunkowo niewielka procentowo ilość podmiotów korzystających z usług on-line może wynikać zarówno ze specyfiki działalności (ale podmioty o specyficznych potrzebach raczej korzystają z zewnętrznego biura rachunkowego) lub też (co bardziej prawdopodobne) z małej jeszcze popularyzacji usług on-line i braku zaufania do tej formy prowadzenia księgowości, jak też (zwłaszcza w rejonach wiejskich) słabej infrastruktury telekomunikacyjnej oraz wysokich kosztów dostępu do Internetu.

Koszt netto prowadzenia księgowości przez biuro rachunkowe

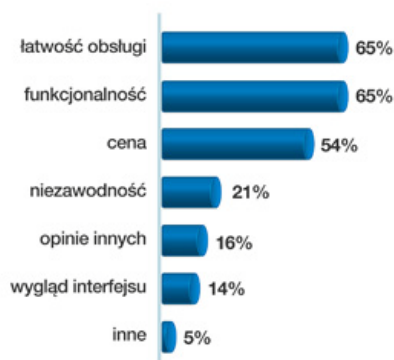
Źródło: inFakt.pl | 4P research mix

Podstawa: osoby korzystające z usług biura rachunkowego N=231

Interesująco rozkładają się koszty prowadzenia działalności, gdzie zdecydowana większość podmiotów (70%) ponosi opłaty w wysokości od 100 do 500 PLN miesięcznie. Oznacza to równocześnie, że dla 70% podmiotów każda cena usługi niższa niż 100 PLN może być wysoce atrakcyjna, co zresztą ma odzwierciedlenie w cenach usług księgowości on-line. Stosunkowo nikły jest odsetek firm (12%) ponoszących koszt powyżej 700 PLN miesięcznie

– najprawdopodobniej będą to firmy prowadzące pełne księgi rachunkowe oraz generujące duże ilości dokumentów miesięcznie Rozkład cen za usługi daje następujące informacje dla tradycyjnych biur rachunkowych: a) duża wrażliwość klientów na ceny b) mała pojemność cenowa w zakresie typowych usług.

Powody wyboru aplikacji do prowadzenia księgowości

Źródło: inFakt.pl i 4P research mix

Podstawa: osoby mające aplikację do prowadzenia księgowości N=110

Ponad 65% respondentów wskazuje łatwość obsługi, jako powód wyboru aplikacji do prowadzenia księgowości. Na tym samym miejscu jest funkcjonalność (65%), a dopiero w następnej kolejności cena (54%). Dla potencjalnego producenta aplikacji (tradycyjnej lub on-line) jest to bardzo ważna informacja o tym jak ważna jest ergonomia dla końcowego użytkownika oraz swoista elastyczność rozwiązania umożliwiająca zaoferowanie w przystępny sposób możliwe wielu funkcjonalności. Jest to o tyle oczywiste, że użytkownik aplikacji, nie będący zawodowym księgowym, nie będzie tracił czasu na naukę zbyt skomplikowanego oprogramowania i po prostu sięgnie po inne rozwiązanie.

Źródła informacji o aplikacji do prowadzenia księgowości

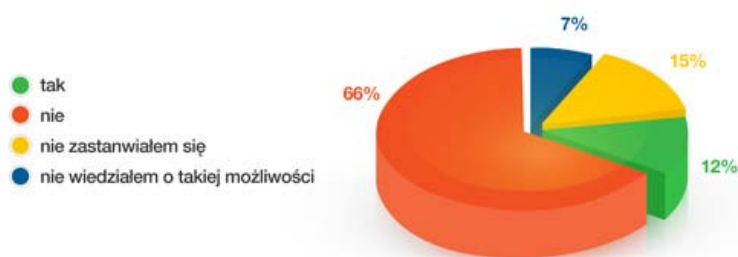

Źródło: inFakt.pl i 4P research mix

Podstawa: osoby mające aplikację do prowadzenia księgowości N=110

Ponad połowa respondentów (55%) informację o aplikacjach do prowadzenia księgowości pozyskuje (-ała) za pośrednictwem wyszukiwarek internetowych (można przyjąć, że będzie to głównie Google, ze względu na dominującą pozycję i rozpoznawalność). Jest to istotna informacja dla prowadzenia działań marketingowych promujących dane rozwiązanie, które muszą obligatoryjnie uwzględniać reklamę w Internecie i pozycjonowanie. Równie istotne jest pozyskiwanie informacji na grupach dyskusyjnych (24%) i serwisach specjalistycznych (17%), co łącznie daje 96% respondentów, którzy poszukują informacji o rozwiązaniach w Internecie. W przyszłości trend ten będzie się zwiększał.

Rozważanie aplikacji online

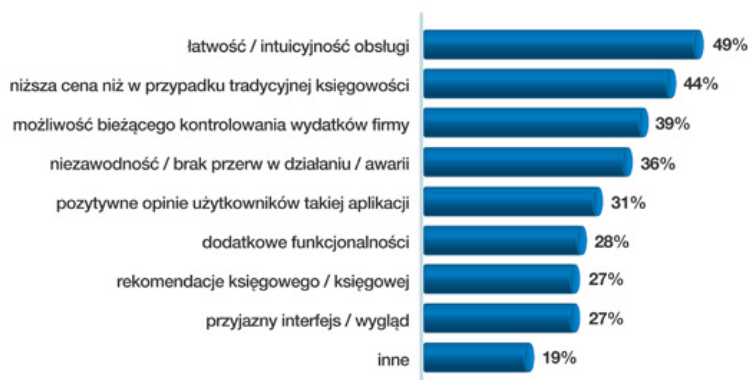

Źródło: inFakt.pl i 4P research mix

Podstawa: osoby, które nie posiadają aplikacji online do księgowości N=410

Okolo 12% respondentów rozważa przejście na aplikację on-line. Biorąc pod uwagę, że jest to próba reprezentatywna wszystkich przedsiębiorców niezależnie od tego z czego dotychczas korzystali, daje to liczbę ponad **212 tys.** podmiotów będących potencjalnymi klientami. Dodatkowo okolo 15% nie rozważało tej kwestii, co daje liczbę 265 tys. podmiotów potencjalnie zainteresowanych, oraz kolejne 123 tys., do których nie dotarła nigdy informacja o możliwości prowadzenia księgowości on-line. Dane te obrazują wysoki potencjał segmentu on-line.

Czynniki zachęcające do rozważenia aplikacji online

Źródło: inFakt.pl i 4P research mix

Podstawa: osoby, które nie planują zmiany prowadzenia księgowości na aplikację online N=359

Blisko połowa przedsiębiorców wskazuje na łatwość obsługi (ergonomia!) aplikacji on-line, zdecydowanie niższą cenę niż usługi tradycyjne oraz możliwość bieżącego kontrolowania wydatków firmy (z jednej strony rozumianego jako dostęp do danych finansowych na bieżąco, z drugiej brak ukrytych kosztów i skomplikowanych cenników). Jako istotne czynniki podawano również niezawodność działania (co można rozumieć jako brak konieczności utrzymywania własnej infrastruktury informatycznej i posiadania podstawowej polityki bezpieczeństwa – kopie zapasowe, wydruki papierowe) oraz pozytywne opinie innych użytkowników aplikacji on-line, co wskazuje z jednej strony na siłę opinii społeczności użytkowników, z drugiej na konieczność budowania takiej społeczności i zdobywania jej zaufania w celu propagacji pozytywnych opinii o aplikacji.

Powody samodzielnego prowadzenia księgowości

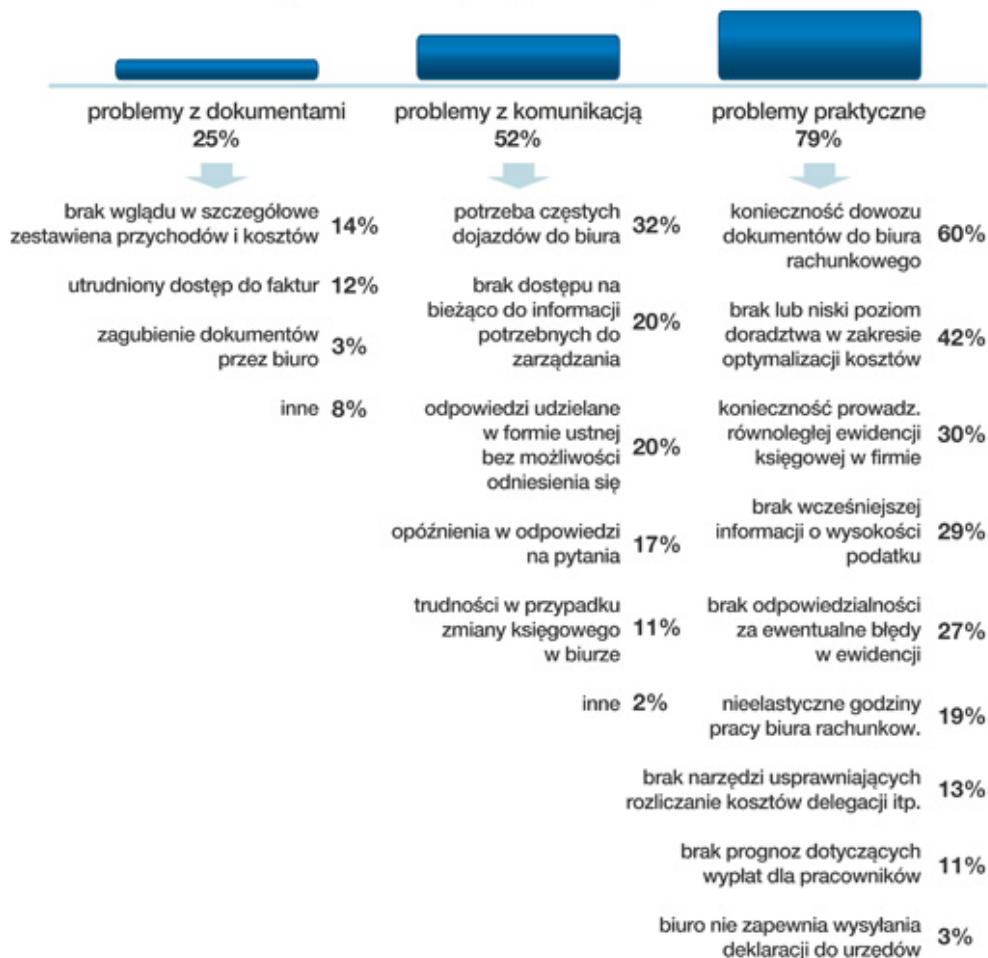
Źródło: inFakt.pl i 4P research mix

Podstawa: osoby samodzielnie prowadzące księgowość N=162

Interesujące są powody samodzielnego prowadzenia księgowości przez podane przez respondentów. 60% twierdziła, że prowadzenie księgowości nie jest trudne, co może być prawdziwym twierdzeniem w przypadku dobrego, przyjaznego programu do prowadzenia księgowości oraz prowadzenia mało skomplikowanych typowych operacji (np. niewielka ilość faktur dochodowych i kosztowych, brak skomplikowanych odliczeń, ewidencji, rozliczeń pracowników, etc.). Potwierdzają tę tezę kolejne powody – niewielka ilość dokumentów oraz posiadanie oprogramowania pomagającego prowadzić księgowość (w domyśle przyjaznego i funkcjonalnego o niewielkim stopniu skomplikowania). Ciekawe jest, że 17% respondentów prowadzi księgowość samodzielnie „ze względów bezpieczeństwa”, co może świadczyć zarówno o bardzo specyficznych potrzebach, jak też braku zaufania do biur rachunkowych i poufności przekazywanych danych i dokumentów. Stopień nasycenia rynku biurami rachunkowymi dobitnie wskazuje ostatni powód „w pobliżu mojej firmy nie ma biura rachunkowego”, który wskazało jedynie 1% respondentów.

Biuro rachunkowe - problemy

Częstotliwość występowania problemów

Źródło: inFakt.pl i 4P research mix

Podstawa: osoby korzystające z usług biura rachunkowego N=231

Wśród problemów wymienianych przez respondentów zdecydowanie najczęściej (79%) jest problemów praktycznych związanych z: a) koniecznością dowozu dokumentów do biura rachunkowego b) brakiem lub niskim poziomem doradztwa w zakresie optymalizacji kosztów (świadcząłoby to o niskim poziomie kompetencji biur rachunkowych) c) konieczność prowadzenia podwójnej ewidencji (a więc dodatkowe koszty) d) problemy związane z raportowaniem, informowaniem, nieelastycznych godzinach pracy (dostęp do danych tylko i wyłącznie w godzinach pracy biura), itp. Równie duża grupa problemów (52%) to problemy z komunikacją, a w szczególności a) potrzeba częstych dojazdów do biura, b) brak dostępu do informacji na bieżąco c) zwłoki i brak procedur pozyskiwania odpowiedzi na zadawane pytania. Najmniejsza grupa problemów, to problemy z dokumentami (25%), gdzie wskazywano głównie na utrudnienia z dostępem do danych finansowych i dokumentów. Znamienne jest, że korzystanie z typowego „outsourcingu” usług generuje tyle rozlicznych problemów, z czego na pewno nie wszyscy przedsiębiorcy zdają sobie sprawę wybierając zewnętrzne biuro rachunkowe. Podawane przez respondentów powody mogą być czynnikami decydującymi o przejściu na rozwiązania księgowości on-line dla dużej grupy

niezdecydowanych. Można je również wykorzystywać w celach marketingowych, ważne jest jednak również obiektywne wskazanie jakie potrzeby może spełnić księgowość on-line, a jakich nie. Zauważalne jest również niwelowanie ww. problemów przez niektóre biura rachunkowe poprzez oferowanie rozwiązań zdalnego dostępu do danych i przesyłania dokumentów.

Warto podkreślić główne wnioski płynące z badania:

Zdecydowana większość firm (77%) rozlicza się na podstawie księgi przychodów i rozchodów (zgodne jest to ze strukturą wielkości firm).

Na chwilę obecną nadal najbardziej popularnym sposobem prowadzenia księgowości jest obsługa przez zewnętrzne biuro (51% firm).

Głównymi powodami używania aplikacji do prowadzenia księgowości są łatwość obsługi (65%), funkcjonalność (65%) i cena (54%).

12% respondentów wyraziło zamiar rozpoczęcia korzystania z aplikacji on-line do prowadzenia księgowości. Pozostałe 88% albo nie wiedziało o takiej możliwości albo ją rozważa, albo się nie zastanawiała i mogłaby zachęcić do korzystania łatwość i ergonomia obsługi, niższe cena od tradycyjnych form, istnienie dużej społeczności użytkowników oraz wysoka elastyczność w zakresie dostępu do danych, jak również ich bezpieczeństwo.

Na podstawie raportu można przyjąć tezę, że z jednej strony aplikacje księgowości on-line zaznaczają już swoją stosunkowo silną obecność na rynku oraz posiadają spore grono zwolenników, z drugiej strony istnieje bardzo duży potencjał ich rozwoju oraz duża i systematycznie rosnąca baza klientów. Należy jednak pamiętać, że istnienie dużego potencjału rozwoju w danym segmencie rynku będzie powodować następujące zjawiska:

- a) agresywna polityka istniejących graczy o rozpoznawalnej i ustabilizowanej pozycji,
- b) pojawianie się na rynku nowych graczy oraz rozwój pseudo systemów on-line proponowanych przez tradycyjne biura księgowość,
- c) rosnąca mimo wysokich barier wejścia konkurencja w zakresie aplikacji do księgowości on-line,
- d) brak lub niewielkie możliwości konkurowania ceną,
- e) przyjmowanie strategii wyniszczających (zaniżanie cen) przez istniejących dużych graczy
- f) tworzenie się dużych, silnych kapitałowo konsorcjów i holdingów (np. TaxCare), które bez problemu mogą oferować systemy on-line jako wartość dodaną, a jednocześnie stać je będzie na agresywną reklamę i marketing w celu przyciągnięcia nowych lub przejęcia klientów innych serwisów.

Przewidywane kluczowe cechy charakterystyczne rynku aplikacji on-line w najbliższych latach to:

- a) dynamiczny wzrost
- b) wysoka konkurencja
- c) konsolidacja

Wartość rynku usług księgowych on-line można oszacować na chwilę obecną na poziomie 250 – 400 mln PLN rocznie z potencjałem wzrostu do 1,5 – 2 mld rocznie w przeciągu następnych 3-4 lat.

Funkcjonujące na rynku firmy oferujące rozwiązania księgowości on-line

W poniższym zestawieniu scharakteryzowano najważniejsze serwisy oferujące różnego typu usługi on-line w Polsce. Serwisy podzielono na:

- a) oferujące jako podstawową usługę prowadzenie księgowości w oparciu o KPiR
- b) oferujące jako podstawową usługę możliwość wglądu do danych księgowych oraz przesyłanie dokumentów przez Internet
- c) oferujące jako podstawową usługę prowadzenie pełnej księgowości (ksiąg rachunkowych) on-line.

Łącznie scharakteryzowano 15 serwisów zajmujących pozycję dominującą w swoich segmentach i skupiających około 98% istniejących obecnie usług księgowych on-line. Istotne jest zwrócenie uwagi na to, że jedynie największe serwisy publikują szacunkowe dane o posiadanej licznie klientów. Z wymienionych poniżej serwisów jedynie 4 działają dłużej niż 3 lata (wfirma, ifirma, mksiegowa, infakt). Pozostałe serwisy zapoczątkowały działalność w okresie ostatnich 3 lat.

Nazwa	Opis	Ceny	Liczba klientów	Usługi dodatkowe
Księgowość KPiR				
www.wfirma.pl	Jeden z najbardziej zaawansowanych portali oferujących usługi księgowe on-line. Najważniejsze oferowane funkcjonalności to: księgowość internetowa kpir, programy do faktur, kadry i płace, system CRM, analizy, księgowość mobilna, gospodarka magazynowa.	okres testowy 30 dni – darmowy 1 miesiąc 20pln lub 40 pln 3 miesiące 45pln lub 110 pln 6 miesiące 55pln lub 210 pln 12 miesięcy 100 pln lub 400 pln	ok. 100 tys.	Usługi dodatkowe: Windykacja, popisy elektroniczne, terminarze, wysyłanie faktur, deklaracje, sklepy on-line, schematy księgowe, umowy, pomoc ekspertów, forum.
www.bookkeeper.pl	Serwis finansowany z działania 8.1 IG. Podstawowe funkcjonalności: KPiR, fakturowanie, rejestr VAT, ryczałt, kadry i płace, deklaracje ZUS i US, środki trwałe, ewidencje.	okres próbny 3 m-ce - 0pln 12 m-cy – 24pln/m-c 6 m-cy – 26pln/m-c 1 m-c – 29 pln/m-c	ok. 10 tys.	brak
www.ifirma.pl	Kolejny z zaawansowanych portali księgowych on-line. Podstawowe oferowane funkcjonalności to: księgowość (KPiR), kadry i płace, CRM, e-deklaracje, środki trwałe, fakturowanie.	okres próbny 3 m-ce – 0pln 6 m-cy – 37,5 pln/m-c 1 m-c - 45 pln	ok. 60 tys.	Dodatkowe usługi: konsultacje on- line, wysyłka faktur, windykacje, integracja ze

				sklepami internetowymi, edi, rejestracja firmy, domeny internetowe dla firm.
www.infakt.pl	Aplikacja do wystawiania faktur on-line w połączeniu z możliwością prowadzenia księgowości opartej o kpir.	79 pln/rok fakturowanie, 199 pln/rok fakturowanie i kpir, 149 pln/m-c kpir ze wsparciem biura rachunkowego.	ok. 120 tys.	Dodatkowe usługi: wysyłanie faktur i wezwań do zapłaty.
www.mspbiuro.pl	Projekt finansowany z program 8.1 IG. Podstawowe funkcjonalności: KPiR, fakturowanie, ewidencje kosztów, środki trwałe, deklaracje i zestawienia US, baza kontrahentów, proste raportowanie.	10 pln/miesiąc 100 pln/rok	b.d.	Usługi dodatkowe: przechowywanie danych po zakończeniu działalności.
www.szybka faktura.pl	Finansowanie z RPO woj. pomorskiego. Internetowe biuro rachunkowe udostępniające system księgowości on-line. Podstawowe funkcjonalności KPiR, Sprzedaż, Magazyn, Raportowanie. Współpraca hybrydowa z różnymi biurami rachunkowymi na zasadzie „dostęp do systemu + umowa z biurem”, a więc działanie typowego brokera usług.	Skomplikowany cennik, bazowa opłata 21 pln/m-c.	b.d.	b.d.
www.kpirek.pl	Internetowe KPiR oferowane również w modelu franszyzowym dla innych biur rachunkowych. Na uwagę zwraca oferowanie dostępu za darmo dla nie więcej niż 12 dokumentów miesięcznie.	Abonament do 100 dokumentów 23,90 pln/m-c.	b.d.	Brak dodatkowych usług.
www.biuro w domu.pl	System księgowy on-line. Podstawowe funkcjonalności: fakturowanie, kpir, ewidencje, deklaracje, środki trwałe, katalogi kontrahentów i towarów, składki ZUS, umowy o dzieło.	1 miesiąc – 0 pln, abonamenty 50 pln/kwartał, 90 pln/6 m-cy, 150 pln/rok, stała opłata aktywacyjna 20 pln	b.d.	Poradniki, pomoc on-line
www.elaboro.pl	Kompleksowy system zarządzania firmą on-line oparty na kpir. Podstawowe funkcjonalności: Sprzedaż, Zakupy, Gospodarka Magazynowa, Konfekcjonowanie, Odbiorcy dostawcy, fakturowanie, przetargi, środki trwałe i	do 20 dok/m-c lub do 20 tys. netto/m-c – 0 pln, do 3 użytkowników i 1 punkt sprzedaży – 30 pln/m-c, 6/3 – 60 pln/m-c,	b.d.	Usługi dodatkowe: sklepy internetowe.

	wyposażenie, produkcja, gospodarka magazynowa, serwis, rejestry VAT, kasa i banki.	10/6 – 100 pln/m-c, bez ograniczeń 150 pln/m-c		
Systemy dostępu do danych finansowych i przesyłania dokumentów księgowych				
www.taxassistance.pl	internetowe biuro rachunkowe udostępniające możliwość podglądu danych i przesyłania dokumentów on-line	-	-	-
www.taxe.pl	internetowe biuro rachunkowe oferujące dostęp do danych on-line i możliwość przesyłania dokumentów.	-	-	-
www.itbiurorachunkowe.pl	internetowe biuro rachunkowe, usługi jw. posiada stosunkowo mało ergonomiczny interfejs	-	-	-
www.brgusto.pl	Internetowe biuro rachunkowe – fizyczne biuro umożliwiające dostęp do danych oraz przesyłanie dokumentów on-line	-	-	-
Pełna księgowość				
mksiegowa.pl	platforma on-line do prowadzenia pełnych ksiąg zarówno dla biur rachunkowych jak i dla firm lub przedsiębiorców we własnym zakresie. Oferta podstawowa: pełne księgi handlowe, zakupy, fakturowanie, ofertowanie, gospodarka wielomagazynowa, kasy, banki i rozrachunki, rozliczanie projektów, wielowalutowość	Cennik: 1 miesiąc – 0 pln, abonamenty 99 pln/m-c bez pomocy technicznej i księgowej, 299 pln/m-c z pomocą techniczną i księgową	b.d.	b.d.
www.e-conomic.pl	Duński system księgowości on-line oferujący spersonalizowane rozwiązania w 9 państwach europy (UK, Dania, Szwecja, Norwegia, Francja, Hiszpania, Niemcy, Polska, Finlandia). Oferowana jest jedynie pełna księgowość – system jest przeznaczony dla dużych firm, ze wskazaniem na firmy prowadzące handel międzynarodowy/posiadające oddziały w wielu krajach.	Cennik: 2 tyg. – 0 pln, abonament 59 lub 118 pln/m-c za pierwszego użytkownika, 29 pln/m-c za każdego następnego.	b.d.	b.d.

Wśród wyróżnionych trzech grup najmniej liczne są serwisy oferujące możliwość prowadzenia pełnej księgowości (2 z 15) – jest związane zarówno dużo mniejszym popytem na prowadzenie pełnych ksiąg rachunkowych (głównie duże i średnie firmy), jak i dużo większymi kosztami opracowania systemu do prowadzenia pełnej rachunkowości on-line.

Stosunkowo niewiele biur oferuje możliwość przesyłania dokumentów drogą elektroniczną oraz dostępu do danych finansowych oferując klientom własne specjalizowane serwisy. Wśród opisanych serwisów jedynie 4 są dedykowane do tego typu działań. Najwięcej jest serwisów umożliwiających samodzielne prowadzenie księgowości w oparciu o podatkową Księgę Przychodów i Rozchodów (KPiR) – usługę taką oferuje aż 9 serwisów, z czego 3 należą do czołówki pod względem ilości użytkowników i stażu na rynku.

Zdecydowana większość serwisów oferuje usługi komplementarne do prowadzenia samej KPiR. Do najpopularniejszych należą:

- system CRM (i jego pochodne) do zarządzania kontaktami handlowymi i klientami
- obsługę Kadr i Płac – naliczanie wynagrodzeń, prowadzenie ewidencji, wystawianie dokumentów do ZUS i US, przygotowywanie raportów i zestawień
- sprzedaż (fakturowanie) – możliwość tworzenia cenników, przygotowywania ofert oraz wystawiania faktur i rachunków
- gospodarka magazynowa – prowadzenie ewidencji magazynowych i wystawianie podstawowych dokumentów magazynowych (MM, PZ, WZ, etc.), sporządzanie remanentów.
- ewidencje wyposażenia i środków trwałych

Istnieje też cała gama usług dodatkowych, bezpośrednio nie powiązanych, takich jak:

- usługi windykacyjne
- doradztwo księgowo i podatkowe
- usługi kurierskie
- prowadzenie sklepów internetowych
- fora dyskusyjne
- podpisy elektroniczne
- księgowość mobilną

Usługi są najczęściej oferowane w postaci pakietów zawierających albo wszystkie usługi albo pewien zestaw usług podstawowych i rozszerzenia o usługi dodatkowe.

Interesujące jest występowanie fraz wyszukiwania usług księgowości on-line. Przy przygotowywaniu powyższego zestawienia posłużono się wyszukiwarką Google kwalifikując wyniki z pierwszej i drugiej strony dla następujących fraz:

- a) „księgowość on-line” (wystąpienie 4 370 tys. razy)
- b) „księgowość internetowa” (wystąpienie 375 tys. razy)
- c) „internetowe biuro rachunkowe” (wystąpienie 1 680 tys. razy)

Jak widać najwięcej wyników zwracają frazy a) i c) co świadczy o tym, że są to najczęściej występujące określenia usług księgowości on-line i jednocześnie też frazy najczęściej wykorzystywane przy pozycjonowaniu, co świadczyłoby o ich rzeczywistej popularności. Znamienne jest, że główni gracze (ifirma, wfirma, bookkeeper, infakt) intensywnie korzystają z płatnego wyróżniania linków oraz kampanii adwords w celu pozyskania jak największej ilości klientów.

3. Struktura cenowa usług

Serwisy oferujące prowadzenie księgowości w oparciu o KPiR oraz pełne księgi rachunkowe mają na ogół proste i przejrzyste cenniki oparte o najczęściej 2,3 progi cenowe. Sytuacja wygląda zupełnie odwrotnie w przypadku biur rachunkowych udostępniających swoje systemy, gdzie cenniki są typowe dla biur stacjonarnych, a oferowanie dostępu przez Internet jest jedynie wartością dodaną do podstawowych usług.

Wszystkie z wiodących serwisów oferują możliwość przetestowania działania przez określony czas bez żadnych kosztów. Czas ten waha się od 2 tygodni do 3 miesięcy. Na uwagę zasługują relatywnie niskie ceny usług, nieprzekraczające w większości poziomu 100 PLN miesięcznie netto.

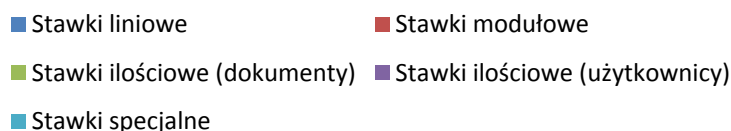
Wiodące serwisy posiadają relatywnie płaskie stawki liniowe z opłatami abonamentowymi uzależnionymi od czasu trwania abonamentu.

Można wyróżnić następujące główne modele cenowe:

- a) stawka liniowa uzależniona od czasu abonamentu
- b) stawka modułowa uzależniona od zakresu usług
- c) stawka ilościowa uzależniona od ilości dokumentów
- d) stawka ilościowa uzależniona od liczby użytkowników systemu
- e) stawki specjalne, w tym za usługi dodatkowe

Popularność poszczególnych modeli cenowych obrazują poniższe wykresy:

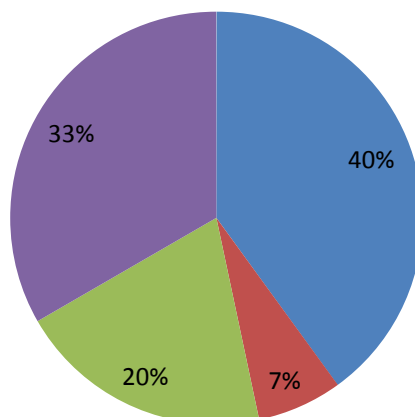
Popularność modeli cenowych

Należy zaznaczyć, że wysoki odsetek (33%) stawek specjalnych dotyczy głównie tradycyjnych biur rachunkowych, ale również niektórych serwisów w przypadku korzystania ze specjalistycznych usług.

Podstawowe miesięczne stawki abonamentowe netto

■ 10-30 PLN ■ 31-50 PLN ■ 51-100 PLN ■ 101-200 PLN

Większość serwisów oferuje niskie podstawowe opłaty abonamentowe nie przekraczające 30 PLN netto miesięcznie. Blisko połowa (47%) oferuje usługi za cenę poniżej 50 PLN netto miesięcznie. Z kolei tradycyjne biura rachunkowe udostępniające interfejsy on-line oferują stawki przekraczające 100 PLN netto miesięcznie, często za dużo mniejszy zakres funkcjonalności niż portale.

Pod względem kosztów prowadzenia księgowości on-line wygrywa ona bezapelacyjnie z tradycyjnymi usługami księgowymi. Jednocześnie warto zauważyć, że ceny księgowości on-line są na tyle niskie, że nie pozostaje wiele miejsca na ewentualną konkurencję cenową. Każdy nowy gracz na rynku powinien raczej konkurować poprzez budowanie zaufania do siebie oraz atrakcyjnej i urozmaiconej oferty usług, w tym usług komplementarnych.

Bazując na średniej stawce 30 PLN miesięcznie za abonament oraz przyjmując, że o popularności serwisu możemy mówić, gdy będzie mieć przynajmniej 10 tys. użytkowników, można bardzo zgrubnie oszacować miesięczne przychody na ok. 300 tys. PLN. W przypadku czołowych graczy może już to być 1,5-2 mln miesięcznie i więcej. Powyższe szacunkowe wartości mogą być wykorzystane przy analizowaniu opłacalności przedsięwzięć księgowości on-line.

4. Możliwe kierunki rozwoju

Można rozpatrywać dwa scenariusze rozwoju rynku w najbliższych latach:

- a) **konsolidacja** – najwięksi dojrzały gracze na rynku osiągną porozumienie w celu zaprzestania wzajemnej konkurencji i stworzenia quasi monopolu. Może się to odbywać zarówno na drodze fuzji obecnie istniejących firm, jak też przejęć i wykupywania konkurencji przez podmioty silniejsze kapitałowo. Wariant ten będzie niekorzystny zarówno dla klientów jak i dla nowych graczy na rynku. Dla tych pierwszych może zaowocować pogorszeniem się jakości usług i wzrostem cen, dla tych drugich powstaniem bardzo dużych barier wejścia na rynek

(głównie marketingowych). Prawdopodobieństwo wystąpienia tego scenariusza oceniamy jako średnie w przeciągu następnych 3 lat.

- b) **dominacja** – nastąpi polaryzacja rynku przypominająca obecną strukturę – dominujące będą 2-3 podmioty oferujące największy zakres usług i prowadzące umiarkowaną konkurencję pomiędzy sobą. Dodatkowo na rynku będzie funkcjonować wiele inicjatyw oddolnych (przez biura rachunkowe, grupy kapitałowe, startupy) starających się powiększyć swój udział w rynku. Wśród tych graczy może dochodzić do agresywnej konkurencji cenowej. Wariant ten jest najbardziej korzystny dla klienta końcowego, pomimo pewnego ryzyka w przypadku korzystania z tanich ofert mniejszych i mniej stabilnych graczy. Bariery wejścia na rynek pozostaną na obecnym poziomie (umiarkowanie wysokie). Prawdopodobieństwo wystąpienia tego scenariusz oceniamy jako duże w przeciągu następnych 3 lat.

Należy również podkreślić, że dynamiczny rozwój technologii mobilnych oraz coraz większe przyzwyczajenie do korzystania z Internetu, będzie powodowało stabilny i ciągły wzrost popytu na usługi księgowości on-line.

Jednocześnie trzeba pamiętać, że jest to segment rynku o stosunkowo wysokich barierach wejścia, szczególnie technologicznych, a co za tym idzie liczba podmiotów na nim funkcjonujących będzie z konieczności dużo bardziej ograniczona, w porównaniu do obecnej sytuacji na rynku tradycyjnych usług księgowych, gdzie bariery wejścia są niskie lub prawie żadne.

5. Wnioski

Podstawowe wnioski z analizy obecnej sytuacji na rynku usług księgowości on-line to:

- wysoki potencjał wzrostu
- stabilność wzrostu popytu na usługi on-line
- duża wrażliwość popytu na sytuację ekonomiczną
- stosunkowo duże bariery wejścia (kapitałowe, technologiczne, marketingowe)
- praktyczny brak możliwości konkurencji cenowej
- konieczność pozyskiwania klientów poprzez inwestowanie w jakość usług i relacje (budowanie społeczności)
- możliwość relatywnie szybkiego zdobycia dużej bazy klientów
- umiarkowana na chwilę obecną konkurencja i dużo niższa niż na rynku tradycyjnych usług